

Provincie Zuid-Holland
t.a.v. College van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG
Per e-mail: secrprovsec@pzh.nl

Datum : 29 november 2023
Ons kenmerk : 23.074 DH
Onderwerp : Reactie op Ruimtelijk Voorstel

Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE Zoetermeer
Postbus 447, 2700 AK Zoetermeer

+ 31 85 003 6400

info@glastuinbouwnederland.nl
glastuinbouwnederland.nl

Bank
NL 17 RABO 010 86 64 775
NL 71 RABO 011 68 71 555

Kvk 27294015
BTW 8172.64.437.B.01

Geacht college,

Het college van Gedeputeerde Staten heeft de afgelopen periode gewerkt aan het Ruimtelijk Voorstel van de provincie Zuid-Holland. Het Ruimtelijk Voorstel is een belangrijke stap in het proces om te komen tot de Ruimtelijke Puzzel Zuid-Holland. Deze Ruimtelijke Puzzel is input voor en zal van grote impact zijn op de nieuwe Nationale Omgevingsvisie: Nota Ruimte. Daarnaast is het Ruimtelijk Voorstel een belangrijk uitgangspunt voor uw nieuwe Provinciale omgevingsvisie. Het voorliggende Ruimtelijk Voorstel is daarmee van groot belang voor het ruimtelijk verdelingsvraagstuk in Zuid-Holland en Nederland voor de komende jaren.

Glastuinbouw Nederland heeft kennis genomen van het Ruimtelijk Voorstel (hierna: RV) en willen u een aantal aspecten meegeven waarvan wij van mening zijn dat het RV daar aan ontbeert.

ERKEN DE 2^E ECONOMIE VAN ZUID-HOLLAND

Glastuinbouw Nederland constateert dat de tweede economie van Zuid-Holland en derde economie van Nederland en tevens het meest toonaangevende glastuinbouwcluster ter wereld, een minimale rol vertegenwoordigt in het RV. Voor zover het RV aandacht besteed aan de glastuinbouwsector, gebeurt dit voornamelijk onder de noemer 'intensieve land- en tuinbouw'. Dit doet niet alleen geen recht aan onze sector, ook is onderscheid tussen de verschillende sectoren noodzakelijk om specifieke beleidskeuzes toe te kunnen passen.

In het RV worden verschillende sectoren en gebieden benoemd en van waarde voorzien. De land- en tuinbouw in het algemeen en de glastuinbouw in het bijzonder krijgen in uw RV een frame mee die niet past bij een Zuid-Holland die trots is op de glastuinbouw. In plaats van bijvoorbeeld de glastuinbouw aan te merken als *motor voor een groene economie met regionale, nationale en internationale betekenis*, schrijft u deze toe aan andere sectoren. Dat terwijl de glastuinbouwsector de afgelopen juist jaren bewezen heeft deze motor voor een groene economie te zijn. Ook stelt het RV dat *de landbouw sterk geïntensiveerd en export-georiënteerd* is. Dit frame is niet op feiten gebaseerd. Sterker nog, de handelsbalans is relatief ongewijzigd: de waardegroei wordt namelijk volledig verklaard vanuit prijs-

stijgingen¹. Daarbij wordt export op het niveau van landsgrenzen beschouwd en dan is handel al snel export. Nederland, de grootte van Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen, handelt grotendeels binnen West-Europese (EU) context: interne handelsmarkt dus. Tot slot doen we dit ook nog eens efficiënt en met een zo'n laag mogelijke footprint.

Wij vragen u dan ook expliciet gepaste aandacht te schenken en ruimte te geven aan de glastuinbouweconomie in het RV en de regionale, nationale en internationale betekenis te onderkennen in zowel primaire productie, werkgelegenheid, kennis, innovatie als drijver achter sector-overstijgende oplossingen, waaronder de energietransitie (bijv. de drijvende kracht achter aardwarmte, de rol van netbalanceerder, etc.). De glastuinbouw en aanpalende Greenport is van dien aard, omvang en excellentie dat deze erkenning en bescherming verdienen in het RV én een ruimtelijk toekomstperspectief.

SCHETS EEN RUIMTELIJK TOEKOMSPERSPECTIEF

Als gevolg van de erkenning van het belang van de glastuinbouw in Zuid-Holland vragen wij u ook de sector een ruimtelijk toekomstperspectief te bieden. In de Ruimtelijk Economische Strategie Greenport West-Holland heeft uw provincie, samen met ons en andere partners, duidelijke koersen uitgezet om in het RV te verankeren. Helaas zijn wij hier weinig van terug. Een ruimtelijk toekomstperspectief is noodzakelijk voor het vestigingsklimaat van glastuinbouw in Zuid-Holland. Onze investeringen zijn zeer omvangrijk, kennen lange terugverdienterminen en vragen daarom om een bestendig en (ver)sterk(ing van het) vestigingsklimaat.

Het RV doet echter het tegenovergestelde. Het RV stelt dat het toekomstperspectief van sommige sectoren op de lange termijn onzeker is en dan met name voor zeer energie- en water-intensieve bedrijvigheid en voor zoetwaterafhankelijke teelten. Onder deze bedrijvigheid zou de lezer de glastuinbouw kunnen scharen. U schetst hiermee een bijzonder troebel toekomstperspectief voor onze sector. Voor Glastuinbouw Nederland is dit uiteraard onaanvaardbaar.

MAAK HELDERE KEUZES

Glastuinbouw Nederland constateert dat het RV *voor een aantal functies de ruimte wil reserveren en vastleggen*. Het RV geeft echter niet concreet aan voor welke functies dit dan is, welke argumenten hier aan ten grondslag liggen en op welke wijze deze functies passen in het profiel dat Zuid-Holland voor ogen heeft en dat in relatie tot de (profielen van) overige provincies. Het RV is in mogelijke keuzes evenmin consistent. In uw sturende principes geeft u aan dat *niet voor alles ruimte is. De toekomstige ruimtelijke inrichting vergt politieke keuzes en het ter discussie stellen van huidige uitgangspunten, denkbeelden en ruimtelijk beleid*. Door geen duidelijke koers te kiezen tast dit het toekomstperspectief voor ondernemers aan.

Eén van de sturende principes in het RV is om *op kwaliteit en maximale maatschappelijke toegevoegde waarde* te sturen. Het RV geeft zelf aan dat deze maatschappelijke toegevoegde waarde samen met gebiedspartners zal worden vormgegeven. Waar stemt uw Staten dan mogelijk mee in? Wat zijn de (ruimtelijke) consequenties van deze maatschappelijke toegevoegde waarde?

¹ https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2023/04/de-nederlandse-agrarische-sector-editie-2023.pdf

Ook stelt het RV dat de koers is gericht op een ‘nieuwe balans’ en ‘brede welvaart’, waarvan de invulling evenmin helder wordt gemaakt in het document en waarbij de beoogde ruimtelijke consequenties of voorwaarden voor een plekje in de puzzel niet inzichtelijk worden gemaakt. Wij kunnen dan ook niet beoordelen of wij ons kunnen vinden in deze koers.

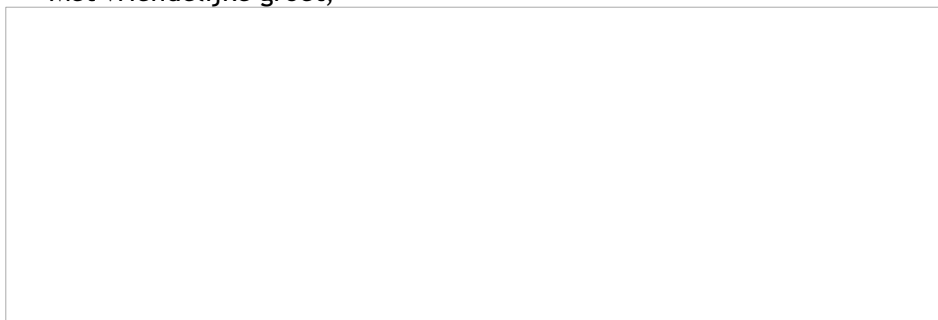
Het RV bevat ook keuzes zoals: *we zetten overal in op basiskwaliteit natuur*. Het is voor ons volstrekt onduidelijk wat zo’n keuze tot gevolg heeft. Wat is overal? Wat is een basiskwaliteit? Waar moet dit aan voldoen? Wat als dit op gespannen voet staat met het economisch model in het gebied? Wat als hierdoor het vestigingsklimaat van Zuid-Holland relatief (ten opzichte van andere regio’s) verslechterd?

Het RV geeft daarbij aan dat *alles vraagt om een vernieuwd afwegingskader voor beleidskeuzes*. Wij denken dat *brede welvaart een kompas voor een dergelijk afwegingskader kan zijn*. Het is voor Glastuinbouw Nederland niet te overzien wat de gevolgen hiervan zijn. Er ligt nog geen kader, het is ‘slechts’ een kompas (?) en brede welvaart is niet gedefinieerd. Waarin maakt Zuid-Holland nu exact haar keuzes in? Welke sterke punten gaat Zuid-Holland versterken, wat laat u aan andere provincies (en is dit afgestemd?), waar neemt u afscheid van en op welke manier? Wij zien dit helaas niet terug in het RV.

SAMENWERKING

In het RV geeft u aan dat er nog de nodige strategische keuzes te maken zijn. Wij kijken uit naar de dialoog deze met elkaar in te vullen. De opwerking van het RV heeft ons inziens niet de gepaste procesmatige en inhoudelijke aandacht gehad die op grond van de inhoud en consequenties wel gepast had geweest. Dit heeft geleid tot een RV die niet alleen nog veel uitwerking vraagt, maar ook het (hoogst) nodige draagvlak ontbeert bij partners. Het ruimtelijk toekomstpotentieel van Zuid-Holland zullen we met elkaar moeten vormgeven. Wij hoeven u er niet van te overtuigen dat wij elkaar nodig hebben voor een mooie toekomst voor Zuid-Holland. Wij vertrouwen er op dat u dit signaal ter harte neemt.

Met vriendelijke groet,

Jacco Vooijs
Voorzitter Glastuinbouw Westland
en Glastuinbouw Aalsmeer

Ilone Douma-Ammerlaan
Voorzitter Glastuinbouw Oostland

